

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Razred 20 (3)

INDUSTRISKE SVOJINE*

Izdan 1 jula 1933.

PATENTNI SPIS ŠT. 10162

Fried. Krupp Aktiengesellschaft, Essen a. R., Nemčija.

Samodelna sklopka s srednjim odbijačem.

Prijava z dne 3 junija 1932.

Velja od 1. decembra 1932.

Zahetvana prvenstvena pravica z dne 9. junija 1931. (Nemčija).

Izum se nanaša na take samodejne sklopke s srednjim odbijačem, katere imajo fiksen parkelj in za parkeljem nahajajočo se izrezo, katera je namenjena za parkelj protiglavе, ter zaporno kljuko, katera ovira odpiranje sklopke. Z izurom se nameščava ustvariti razporedba, katera ima pri sklopkah te vrste za posledico ugodno obremenitev parklja.

Na risbi kaže:

sl. 2 pogled od zgoraj na odprto sklopko, v pogledu od zgoraj na zaprto sklopko,

sl. 2 pogled od zgoraj na odprto sklopko,

sl. 3 in 4 odprto sklopko s sklopilnima polovicama, ki sta medseboj premaknjeni v vodoravni smeri,

sl. 5 stranski pogled na sklopko v položaju glasom sl. 2,

sl. 6 stranski pogled na odprto sklopko s sklopilnima polovicama, ki sta medseboj premaknjeni v navpični smeri,

sl. 7 čelni pogled na posamezno sklopilno glavo;

nada je kažejo v povečanem merilu

sl. 8, 9 in 10 po en vodoravni presek skozi sklopko pri različnih položajih sklopilne zapore, in v še večjem merilu,

sl. 11 presek po 11—11 slike 8, gledan od leve strani,

sl. 12—14 kažejo v merilu slike 8 drug izvedbeni primer pri različnem položaju delov.

Pri prvem izvedbenem primeru sta z A in A¹ označeni sklopilni glavi samodelne

sklopke s srednjim odbijačem. Sklopilni glavi sta nošeni od po enega sklopilnega droga B, ki je na (ne predochenem) železniškem vozilu tako prožno pričvrščen, da vedno skuša zavzemati svoj srednji položaj. Glavi A in A¹ sta medseboj popolnoma enaki. Vsaka glava posebuje fiksen parkelj a¹³ in za parkljem nahajajoč se izrezo a², katera je namenjena za odgovarjajoči parkelj protiglavе. Parkelj a¹³ in izreza a² segata preko srednje ravnine sklopke, katera je navpična k ravni slike 1. Sprednja ploskev parkja a¹³, čelna ploskev a³, poteka od sredine poševno na zadaj, dočim zadnja ploskev izreze, čelna ploskev a⁴, poteka od sredine poševno na spredaj. Pod parkljem se nahaja vodeči rogelj C, kateri je priključen na parkelj po vodoravni ploskvi c¹, katera preide v poševno navzdol obrnjeno ploskev c² (glej zlasti sl. 5). Vsak rogelj C posebuje razven tega stranski vodeči rob c³. Vsaka sklopilna glava ima počeg tega na svoji spodnji strani poševno ploskev a⁵, katera je namenjena za voditev rogja C proti glave.

V glavi se nahaja zaporna kljuka D, katera je čvrsto zvezana s čepom E in je zakrenljiva okrog osi čepa. Zaporna kljuka se nahaja pod učinkovanjem peresa F, katero jo skuša dovesti v njen zaporni položaj (primerjaj sl. 10), v katerem z odbojnim komadom d¹ sega iz izreze a⁶, predvidene v čelni ploskvi a³ sklopilne

glave, in pri zaprti sklopki prijemlje v izrezo a⁷, predvideno v čelni ploskvi a⁴ protiglave. Zaporna kljuka D poseduje nastavek d², na katerem je pričvrščeno zaporno pero G, ki sega iz glave in v zapornem položaju sklopke teži na izrezi a⁸ protiglave. Pero G se more s svojim koncem g¹ upirati ob konec čelne ploskve a⁴ protiglave (primerjaj sl. 9) ali ob odbijač a⁹ lastne glave (primerjaj sl. 8). Zaporna kljuka D poseduje nadalje prst d³, za katerega prijemlje čep h¹ okrog čepa h² vrtljivega stikačnega vzvoda H. Na zapornem peresu G in vzvodu H sta pričvrščeni potezni vrvi K¹ in K² (vide sl. 1—4), kateri sta medseboj zvezani. Čep E, ki je čvrsto zvezan z zaporno kljuko D, je z velikim razgibom vležajen v izvrtinah a¹⁰ in a¹¹ (vide sl. 11) parklja. Konec d⁴ zaporne kljuke je v otlini a¹², ako pade os čepa E skupaj z osjo izvrtin a¹⁰ in a¹¹ (sl. 11). To rej se sila, katera deuje v podolžni smeri kljuke D, pri mestu d⁴ neposredno prenaša na parklj, tako da ostane čep E prost upogibnih obremenitev. Na zgornjem koncu čepa E je pričvrščen prenosni komad M, ki ima dve drsni ploskvi m¹ in m², ki sta sposobni, da učinkujeta na odgovarjajoči drsni ploskvi na protiglavni.

Ako si stojita obe polovici sklopke tako nasproti, da njihovi osi padeta v eno premico (primerjaj sl. 2 in 5), tedaj se pri premaknitvi vozil k sebi zadeneta oba roglja C drug ob drugega s svojima robovima c³, pri čemer ta robova drsita drug po drugem, tako da se oba parklja a¹³ vodita drug mimo drugega. Pri nadaljnji premaknitvi vozil k sebi prideta potem čelni ploskvi a³ in a⁴ v dotik in dovedeta parklja a¹³ v izrezi a² protiglave. Pri tem zadeneta odbijača d¹ zapornih kljuk D ob čelni ploskvi a⁴, tako da se kljuki D potisneta v parklja in skočita pod učinkom peres F, v zaporni položaj šele, ko je dosegzen zaporni položaj (primerjaj sl. 10). Ako naj se sklopka zopet razklopi, potegne strežnik za eno izmed vrvi K¹, na primer za ono glavo A¹. S tem se ob posredovanju vzvoda H kljuka D potegne tako doleč nazaj, dokler se ne more zaporno pero G s svojim koncem g¹ upreti ob čelno ploskev a⁴ glave A. Istočasno pritisne drsna ploskev m¹ prenosnega komada M ob drsno ploskev m² prenosnega komada protiglave A, tako da se ob posredovanju čepa E dovede tudi zaporna kljuka D glave A v razklopljeni položaj (primerjaj sl. 9). V tem položaju se moreta vozili brez nadaljnega potegniti vsaksebi. Po tej premaknitvi vsaksebi dospeta sklopilni glavi samodelno zopet v položaj glasom sl. 2. Ako naj se pri premikanju popolnoma

izognemo sklopjanju vozil, tako da učinkuje sklopka samo kot odbijač, tedaj se z močnejšim potezanjem vrvi K¹ zaporne kljuke D toliko potegnejo nazaj, da stopijo zaporna peresa G za odbijače a⁹ pripadajoče glave. S tem je zapiračo popolnoma izmakanjeno (primerjaj sl. 8). Iz tega položaja, ki ovira sklopitev, se more sklopka, ravnotako kakor iz razklopljenega položaja, dovesti s potezanjem vrvi K² zopet v sklopilni položaj.

Ako je zaprta sklopka (primerjaj sl. 10) obremenjena na nateg, se zaporna kljuka D s svojim delom d¹ potisne ob steno izreze a⁷ in se s tem prepreči razklopitev sklopke. Ker tlačna obremenitev kljuke učinkuje proti upogibu pripadajočega parklja a¹³ po potezni sili, katera prijemlje na sklopko, se zmanjša upogibna obremenitev parklja.

Ako si stojita sklopilni glavi pri približanju nasproti v stran premaknjeni po načinu sl. 4, tedaj vselej drsita čelni ploskvi a⁴ na čelnih ploskvah a³ protiglave, dokler se ne doseže zaporni položaj (primerjaj sl. 1). Ako si stojita glavi nasproti stransko premaknjeni po načinu sl. 3, tedaj zadeneta tri premaknitvi k sebi robova c³ rogljev C drug od drugega in vodita parklja a¹³ drugega mimo drugega. Ako imata obe glavi pred približenjem višinsko razliko (primerjaj slika 6), tedaj se ta razlika izenači po roglju višje glave s tem, da se rogelj priloži ob poševno vodečo ploskev a⁵ protiglave in dvigne protiglavno.

Pri drugem izvedbenem primeru glasom sl. 12 do 14 odgovarja zunanja oblika sklopilnih glav v bistvu oni prvega izvedbenega primera. S čepom E je čvrsto zvezana zaporna kljuka P, katera sega iz odprtine a⁶ glave in prijemlje v izrezo a⁷ protiglave. V sklopiljenem položaju (primerjaj sl. 12) se pričela kljuka P s ploskвиjo p¹ ob načeljajno ploskev izreze a⁷ protiglave. Ploskev p¹ zaporne kljuke P je izobličena kot k osi zaporne kljuke E koncentrična cilindrična ploskev, katera preide na spredaj v odbojno ploskev p², katera je tako nagnjena k čelni ploskvi a³ sklopilne glave, da se zaporna kljuka P potisne nazaj v glavo pod tlakom, izvajanim na odbojno ploskev p² v smeri čelne ploskev a³. Na zaporni kljuki P je s pomočjo čepa Q prizobljen dvokrak vzvod R, katerega jedan krak nosi dva nosova r¹ in r². Na drugi krak pritiska pero S, katero je pričvrščeno na zunanjji strani glave s pomočjo privoja s¹. Za nosova r¹ in r² je na sklopilni glavi predviden odbijač a¹⁴. Odbijač a¹⁴ posedeje načeljajno plos-

kev a^{15} , ob katero se more upirati vzvod R s svojo hrbtno ploskvi. Na vzvodu R je nadalje nameščen vzvodni krak r^3 , ki je izobličen kot ročni vzvod. Ker sta na težajna ploskev a^{15} in odbijač a^{14} izpostavljena mečni obrabi, je to ploskev noseči del razporejen izmenljivo.

V nesklopljenem kakor tudi v sklopljenem položaju zavzemajo deži vsake sklopilne glave položaj, predochen v sl. 12. Ako zadeneta sklopilni glavi A in A^1 skupaj, tedaj drsita ploskvi a^3 in a^4 toliko časa druga po drugi, dokler glavi ne dosežeta sklopilni položaj, predochen v sl. 12. Pri tem se najpreje zaporna kljuka P po čelnih ploskvi a^4 protiglavne potisne v glavo in skoči šele v sklopilnem položaju v izrezo a^7 protiglavne. Pri tem se njena ploskev p^1 prišoži ob na težajno ploskev izreze a^7 . Zaporna kljuka učinkuje sedaj na isti način kakor zaporna kljuka D prvega izvedbenega primera.

Ako naj se sklopka razklopi, tedaj se na ročni vzvod r^3 , na primer sklopilne glave A, izvaja tlak v smeri puščice x. Vsled tega se zavrti vzvod R okrog čepa Q in drsi s hrbtom po na težajni ploskvi a^{15} , dokler ne stopi s svojim nosom r^1 za odbijač a^{14} glavo A da je ploskev p^1 pnšla izven kljuka P tako da težaj potegnjena nazaj v (glej sl. 13). Pri tem gibanju je zaporna vprijema z na težajno ploskvi izreze a^7 . Ako se sedaj sklopka potegne narazen, tedaj zadene na težajna ploskev izreze a^7 ob na težajno ploskev p^2 kljuke P in pritisne kljuko popolnoma v glavo A. S tem se nos r^1 privzdigne od odbijača a^{14} . Pod učinkom peresa S se potem vzvod R tako da težaj zavrti, da — potem ko sta obe sklopilni glavi medseboj razklopljeni — zadene s svojo hrbtno ploskvi ob na težajno ploskev a^{15} , čim zaporna kljuka P pod učinkom peresa S zopet zavzame svoji sklopilni položaj. Pero S izvaja torej dvojni učinek, s tem da skuša dvigniti nos r^1 od odbijača a^{14} kakor tudi dovesti zaporno kljuko P v sklopilni položaj.

Ako naj se pri premikanju vozil prepreči sklopitev, tedaj se ročni vzvod r^3 , na primer sklopilne glave A, tako da težaj zavrti v smeri puščice x, dokler ne stopi nos r^2 za odbijač a^{14} . Pri tem se potegne zaporna kljuka P popolnoma nazaj v glavo (sl. 14). Ako naj se zopet ustvari možnost sklopitve, tedaj se vzvod r^3 zavrti v nasprotni smeri puščice x, tako da deli zopet skočijo nazaj v sklopilni položaj. Zaporna kljuka P protiglavne, na primer A^1 , se na enak način kakor pri prvem izvedbenem primeru vzame s seboj po prenosnih komadih, kateri so pričvrščeni na čepu E,

tako da obe zaporni kljuki izvajata enake gibe.

Patentni zahtevi:

1. Samodelna sklopka s srednjim odbijačem s fiksnim parkljem in izrezo, nahajajočo se za parkljem in dočeno za parklj protiglavne, ter z zaporno kljuko, katere ovira odpiranje sklopke, označena s tem, da je zaporna kljuka (D) tako vležajena v sklopilni glavi (A oz. A^1), da upogibni moment, ki se na sklopko izvaja vsled na sklopko delujočih poteznih sil v zaprtem stanju sklopke (A A^1), učinkuje nasproti upogibni obremenitvi parklja (a^{13}) vsled teh sil.

2. Sklopka s srednjim odbijačem po zahtevu 1, označena s tem, da je zgibni čep (E) zaporne kljuke (D) v sklopilni glavi tako vležajen z razgibom, da se pri natezilih obremenitvah sklopke na zaporno kljuko učinkujuča sila neposredno prenese na sklopilno glavo in da ostane zgibni čep (E) prost upogibnih obremenitev.

3. Sklopka s srednjim odbijačem po zahtevu 1, označena s tem, da so z zaporno kljuko (D) zvezani prenosni komadi (M), ki prenašajo gibanje zaporne kljuke (D) ene glave (A) na zaporno kljuko (D) protiglavne (A^1), ako sta parklja (a^{13}) sklopilnih glav (A in A^1) medseboj v vprjemenu.

4. Sklopka s srednjim odbijačem po zahtevu 1, označena s tem, da je zaporna kljuka (D) v zvezi z zapornim peresom (G), katero more zaporno kljuko (D) držati v sklopilnem položaju (sl. 10), razklopjene položaju (sl. 9) in položaju, ki ovira sklopitev (sl. 8).

5. Sklopka s srednjim odbijačem po zahtevu 4, označena s tem, da je zaporna kljuka (D) razven z zapornim peresom (G) v zvezi še z zbiralcem sile (F).

6. Sklopka s srednjim odbijačem po zahtevu 5, označena s tem, da je čelna ploskev (a^4) ene glave (A) izobličena kot odbijač, ob katerega se v razklopljenem položaju priloži zaporno pero (G), ki je pričvrščeno na zaporni kljuki (D) druge glave (A^1), in da je na drugi glavi (A^1) predviden odbijač (a^9), ob katerega se priloži zaporno pero (G) v položaju, ki ovira sklopitev (sl. 8).

7. Sklopka s srednjim odbijačem po zahtevih 1 in 5, označena s tem, da je na zaporni kljuki (D) in zapornem peresu (G) pričvrščena po ena potezna vrv (K^1 in K^2) ali pod. in da sta vrvi medseboj zvezani.

8. Sklopka s srednjim odbijačem po zahtevu 1, označena s tem, da je na zaporni

kijuki (P) vležajen vrtljiv vzvod (R), ki posedeju dva nosa (r^1 in r^2), s katerima se more ob učinkovanju zbiralca sile (S) upirati ob odbijače (a¹⁴) sklopilne glave.

9. Sklopka s srednjim odbijačem po zahtevu 1, označena s tem, da oni del zaporne kljuke (P), ki pri zapornem položaju sega v protiglavlo, posedeju z osjo zaporne kljuke (E) koncentrično cilindrično ploskev (p^1) in k čelnim ploskvi (a³) glave tako nagnjeno odbojno ploskev (p^2), da se zaporna kljuka pod učinkom poševno k sklopilni osi deluječega taka potisne nazaj v glavo.

10. Sklopka s srednjim odbijačem po zah-

tevih 8 in 9, označena s tem, da sta zaporna kljuka (P) in njen vzvod (R) medseboj tako razporejena, da je pri priložitvi prvega vzvodovega nosa (r^1) potegnjen nazaj v sklopilno glavo cilindrično ploskev (p^1) izkazajoči del in pri priložitvi drugega vzvodovega nosa (r^2) tudi oni del zaporne kljuke (P), ki kaže nagnjeno ploskev (p^2).

11. Sklopka s srednjim odbijačem po zahtevih 8 do 10, označena s tem, da stoji vzved (R) pod učinkom zbiralca sile (S), ki skuša privzdigniti nosova (r^1 in r^2) vzv. da (R) od odbijačev (a¹⁴) glave.

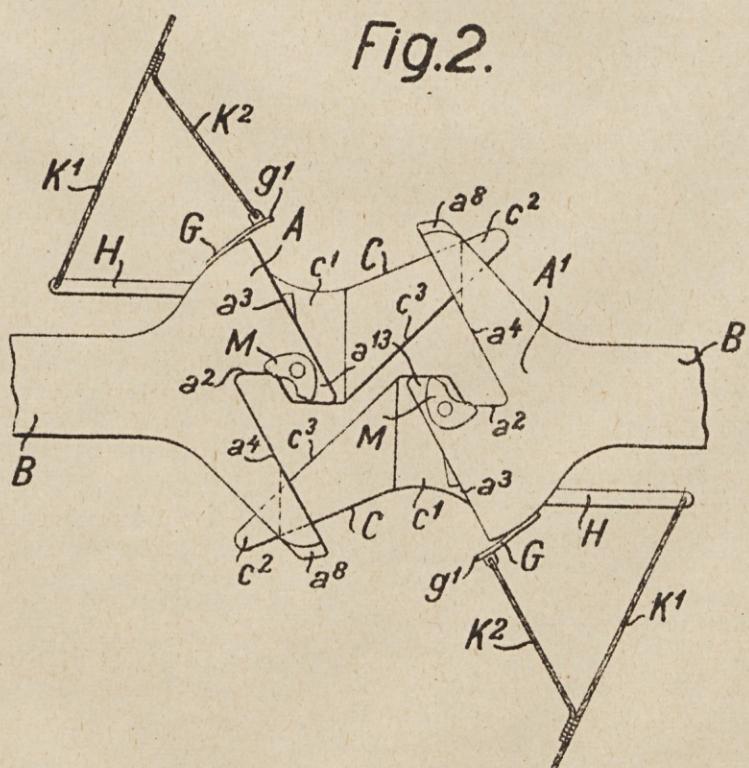
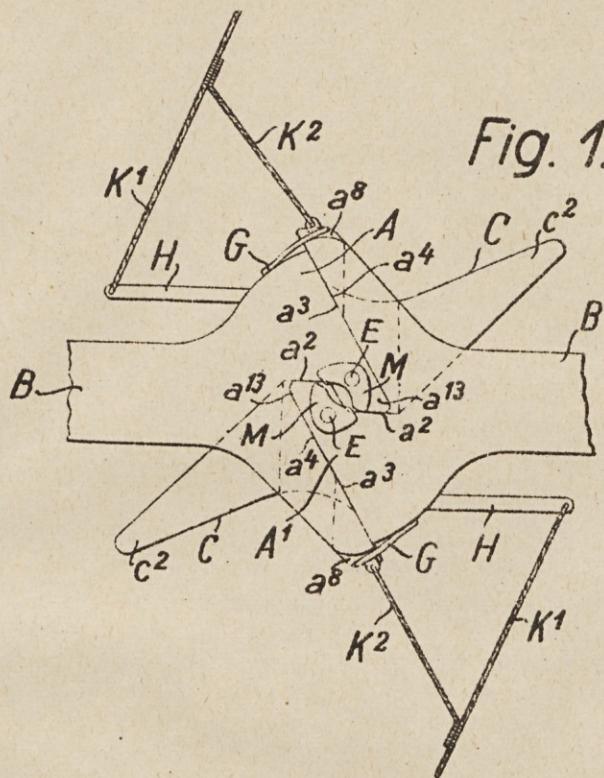

Fig. 3.

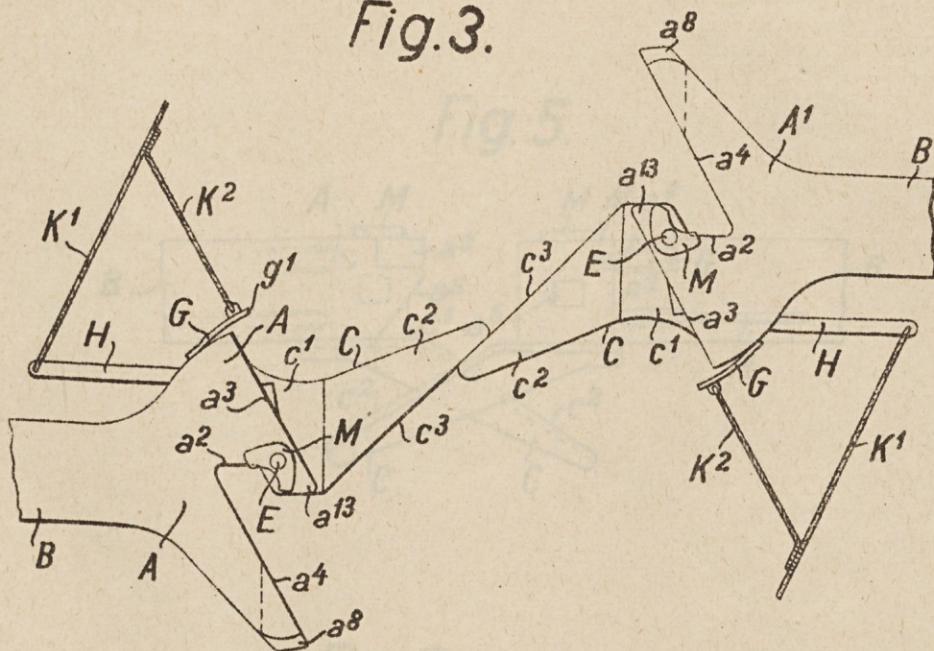

Fig. 4.

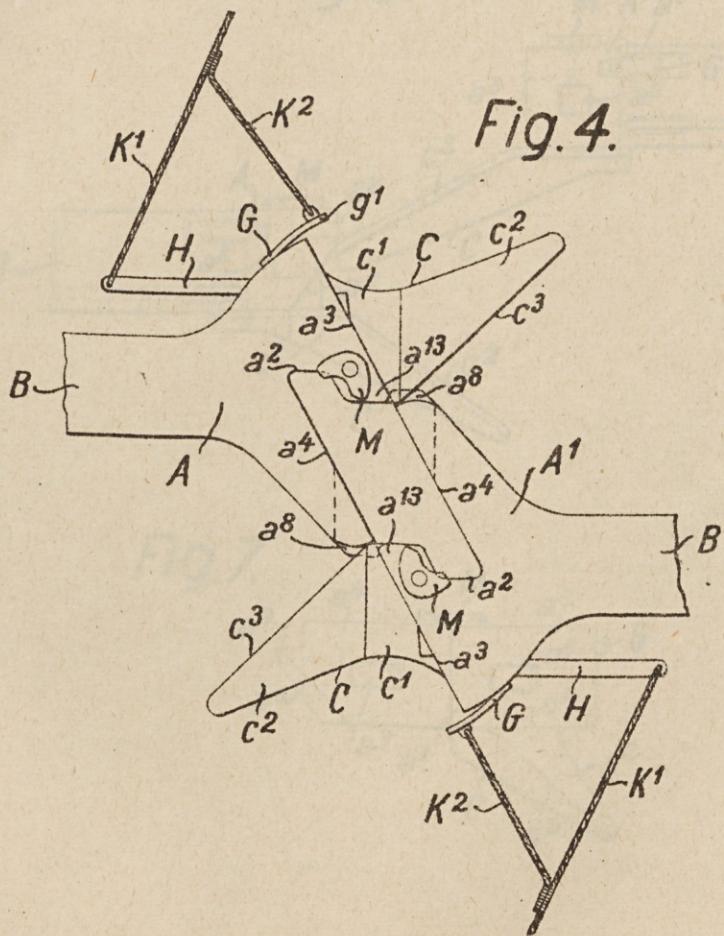

Fig. 5.

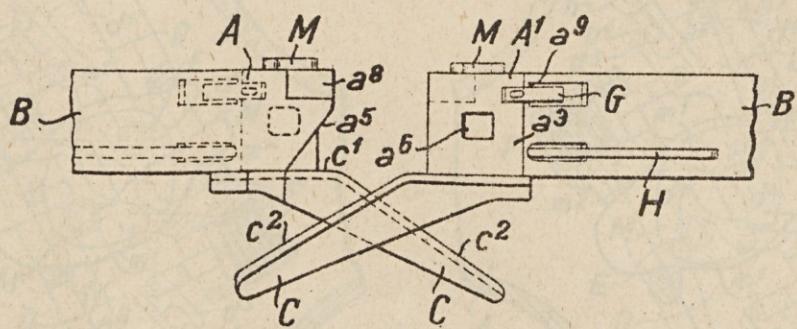

Fig. 6.

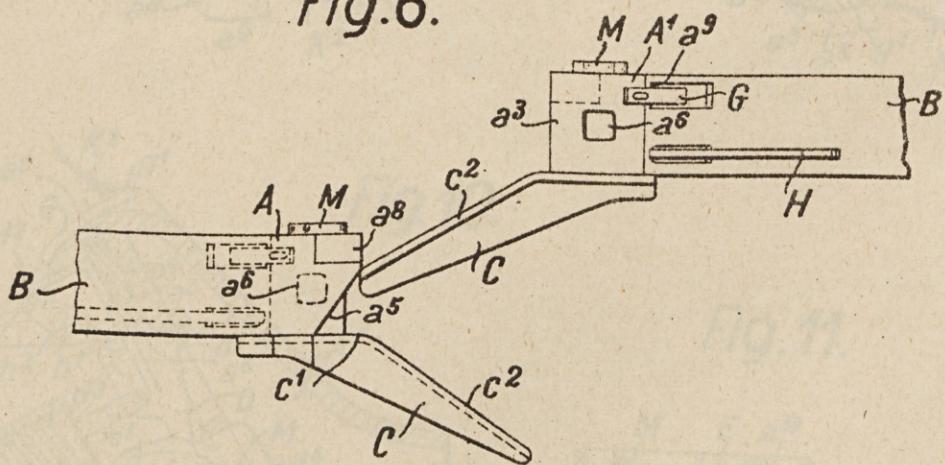
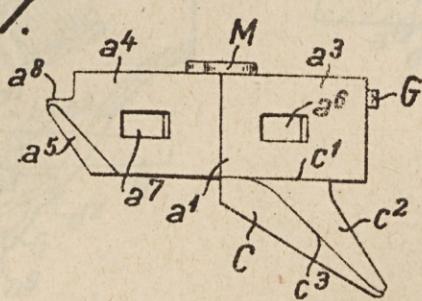

Fig. 7.

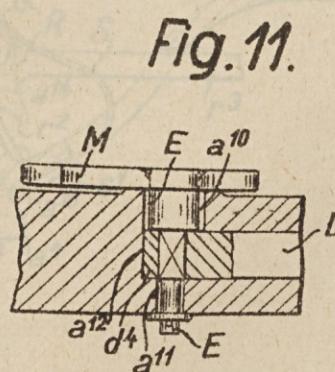
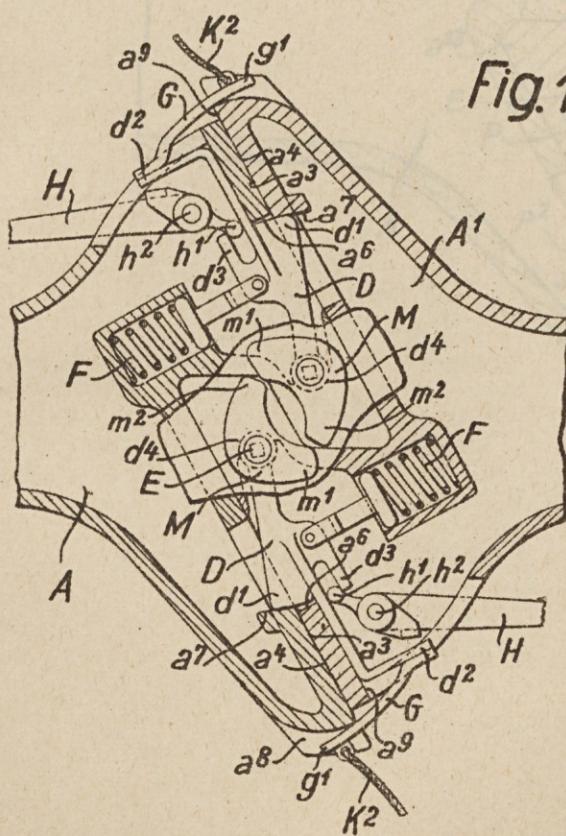
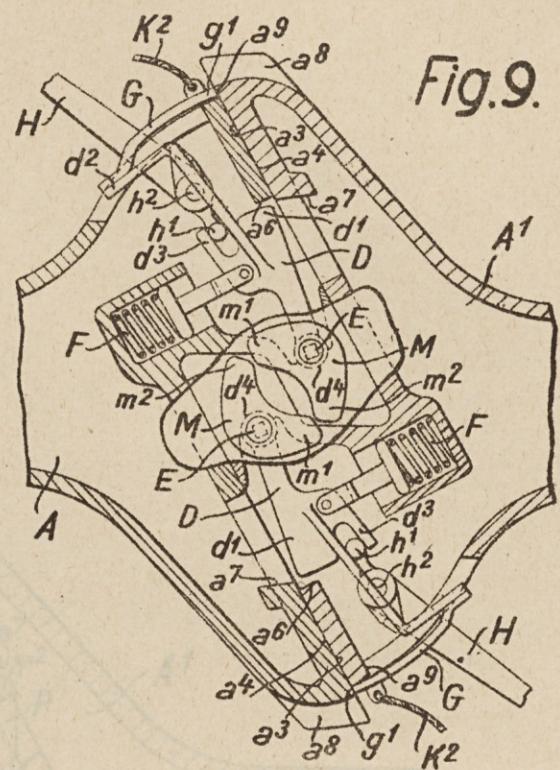
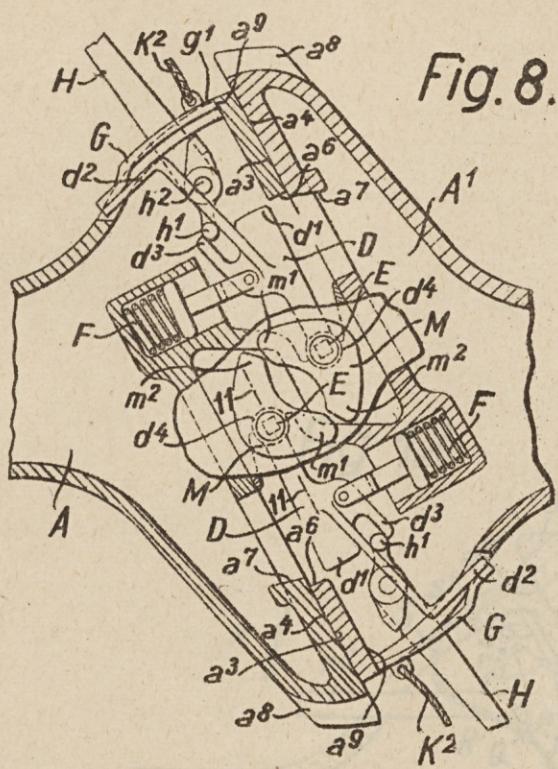

Fig. 13.

Fig. 12.

